

#RSABUDGET2023

'n Gesamentlike publikasie van die Nasionale Tesourie en die Suid-Afrikaanse Inkomstediens

#RSA Budget

#RSABudget2023

UITGEREIK DEUR

national treasury
Department:
National Treasury
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tel: (012) 315 5100

Media@treasury.gov.za

www.treasury.gov.za

INFO

WAT IS DIE
BEGROTING?HOE
WORD DIE
BEGROTING
OPGESTEL?

Jaarliks, gedurende Februarie, maak die Minister van Finansies die Nasionale Begroting bekend vir die regering se uitgawe-, belasting-, en leningsplanne vir die volgende drie jaar. Die Nasionale Begroting verdeel geld tussen nasionale departemente, provinsies en munisipaliteite.

1. Departementele riglyne, met begrotingsinligtingvereistes, word uitgereik
2. Departemente prioriseer hulle programme, stel bestedingsplanne en verbintenisse tot dienslewering op
3. Begrotingsvoorstelle word by die Tesourie ingedien en oorweeg
4. Interdepartementele komitees van Direkteurs-generaal oorweeg toekenningsvoorstelle
5. Aanbevelings word aan die Ministersbegrotingskomitee gemaak
6. Die Mediumtermyn Begrotingsbeleidsverklaring gee 'n aanduiding van die komende begroting
7. Finale toekennings word deur die Kabinet gemaak
8. Begrotingsdokumente word voorberei
9. Hoofbegroting word ter Tafel gelê
10. Parlement debatteer en aanvaar die Begroting
11. Stuur na die President vir ondertekening om dit 'n Wet te maak

MR. ENOCH GODONGWANA – MINISTER VAN FINANSIES

NAVIGEER DEUR'N ONGELYKE EKONOMIESE HERSTEL

Lande wêreldwyd ondervind 'n negatiewe kombinasie van hoë inflasie en lae groei. Groei in die Suid-Afrikaanse ekonomie sal na verwagting verlangsaam weens die strawwe elektrisiteit-onderbrekings, die wêreld se grootste ekonomieë wat swakker vaar en die knaende hoër inflasie.

Die verbetering in die prys van edel metale wat ekonomiese groei en belastinginkomste oor die afgelope twee jaar gesteun het, kom tot 'n einde. Daar is groot druk op huishoudings weens stygende lewenskoste. Belastinginvordering sal na verwagting minder wees en die regering-uitgawes sal beter beplan moet word terwyl maatreëls vir ekonomiese groei stukrag kry.

Die regering reageer op hierdie toestande met bestendige en

gebalanseerde beleid en maatreëls om opkomende fiskale risiko's aan te spreek. Die 2023 Begroting verlaag die gekonsolideerde begrotingstekort tot sy laagste vlak sedert 2017/18 en beskerm openbare finansies. Hierdie maatreëls voorkom die stelselmatige opbou van risiko's in die finansiële stelsel, beskerm die waarde van besparings en bou beleggersvertroue.

Die Suid-Afrikaanse ekonomie het met 4.9 persent in 2021 gegroei. Die ekonomiese groei vooruitsigte vir 2022 is opwaarts aangepas vanaf 1.9 persent na 2.5 persent vanaf die 2022 Mediumtermyn Begrotingsbeleid-verklaring (MTBBV). Die verwagting vir 2023 word egter afwaarts tot 0.9 persent aangepas in vergeleke met die 1.4 persent van die 2022 MTBBV. Groei in 2025 sal tot 1.8 persent herstel. Hierdie groeikoerse is

veel laer as wat benodig word om werk te skep en armoede uit te roei.

In hierdie verband, beoog die regering om ekonomiese groei deur drie pilare aan te help. Eerstens om te sorg vir 'n duidelike en stabiele makro-ekonomiese raamwerk, tweedens die implementering van sleutel-hervormings, veral in energie en vervoer, en derdens verbeterde regeringskapasiteit.

In die afgelope jaar, is gevestigde energieregulasies verslap, wat munisipaliteite en besighede die vryheid gee om krag op te wek en alternatiewe oplossings te implementeer. Die regering sal R254 miljard van Eskom se skuldverpligtinge oor die mediumtermyn oorneem om druk op die finansiële posisie te verlig, meer instandhouding-uitgawes te befonds en die oorgang na hernubare

energie bronne te ondersteun.

Oor die volgende drie jaar sal die regering R7.08 triljoen spandeer, hoofsaaklik op maatreëls om langtermyn groei te ondersteun en die effek van 'n swak ekonomiese groei op armes en kwesbares te absorbeer. Buiten die verlenging van die COVID-19 maatskaplike verligtingstoelaag met een jaar, word bykomende voorkeur toekennings aan onderwys, veiligheid en infrastruktuur-verbante uitgawes gemaak.

Hierdie begroting navigeer deur ongelike wêreldwye en plaaslike ekonomiese vooruitsigte, deur duidelike beleid vir verbeterde ekonomiese groei, stygende lewenskoste aan te spreek en maatreëls om die strawwe krag-onderbrekings aan te spreek.

OPPAD NA VERHOOGDE EKONOMIESE GROEI

Ekonomiese groei het die afgelope dekade weens strukturele ekonomiese beperkinge, afgeneem. Dit sluit die aanhoudende onbeplande kragvoorsiening-onderbrekings in wat sedert verlede jaar toegeneem het, wat die beskikbaarheid van energie aan die hele ekonomie verlaag het.

Om groter ekonomiese groei te ontsluit, beoog die regering om

deurslaggewende ekonomiese hervormings te implementeer, hoofsaaklik in die energiesektor. Hervormings gemik op die stabilisering van die elektrisiteitvoorsiening is versterk deur ingrypings deur die Nasionale Energie Krisiskomitee. Die Komitee beoog om oor die korttermyn die intensiteit van kragonderbrekings te verlaag deur kern-uitdagings by kragstasies aan te spreek, die las van kragopwekking te verminder, en deur die sentralisering

van die regulatoriese en goedkeuringsproses vir nuwe energie projekte. Eskom het ooreenkomste met die privaat sektor aangegaan om 2 000 megawatts addisionele krag op te wek. Oor die langtermyn is die doel om 'n balans te verkry tussen energiesekerheid, effektiwiteit en koste. Hervorming van die elektrisiteitsektor sal Eskom se volhoubaarheid verseker en mededinging in die mark aanmoedig om meer kapasiteit tot die netwerk by te voeg.

INFRASTRUKTUUR-UITGAWE VIR BELEGGING EN GROEI

Die ekonomiese herstelplan wat in Oktober 2020 aangekondig is, verbind infrastruktuurbelegging en verwante institusionele hervormings om hoër ekonomiese groei te ondersteun.

Die regering werk aan verskeie hervormings om die bestuur van openbare infrastruktuur te versterk. Baie hiervan behels die samevoeging van bronne met die private sektor in gemengde finansiële inisiatiewe om infrastruktuur projekte te finansier en meer effektief te

implementeer.

Vir verbeterde ekonomiese groei en verlaagde werkloosheid en armoede, moet kapitale belegging, wat 13.1 persent van die BBP in 2021 was, skerp verhoog. Oor die afgelope dekade het swak groei, groeiende uitgawedruk en die finansiële ondersteuning aan staatsmaatskappye die regering se vermoë om in nuwe infrastruktuur te belê, verminder. Privaatsektor beleggings het ook weens verskeie redes gekrimp. Die resultaat – 'n afname in totale kapitaalbelegging.

Openbare sektor infrastruktuurbelegging oor die volgende drie jaar word op R903 miljard beraam. Staatsmaatskappye bly die grootste bydraer tot openbare sektor kapitaalbelegging, met 'n spandering van R302.1 miljard oor dié tydperk. Daar word verwag dat provinsies en munisipaliteite onderskeidelik R209.8 miljard en R190.3 miljard aan infrastruktuur oor dieselfde tydperk sal bestee.

Openbare behuising wat deur middel van die menslike nedersetting ontwikkelingstoekenning in provinsies gebou is, sal na verwagting R45.9 miljard oor die volgende drie jaar bedra. Alhoewel hierdie bates aan huiseienaars oorgedra word, is dit 'n noemenswaardige regeringsbydrae tot die geboude omgewing. Uitgawes aan ekonomiese infrastruktuur, hoofsaaklik deur staatsmaatskappye, bedra 78.3 persent van die mediumtermyn beraming. Hierdie fondse word gebruik om krag-opwekkingsvermoë uit te brei, opgradering en uitbreiding van die vervoernetwerk, en verbetering van sanitasie- en waterdienste. Maatskaplike dienste infrastruktuur bedra 17.6 persent van die totaal, waarvan gesondheid en onderwys onderskeidelik 5 persent en 7 persent bedra.

2023 BEGROTINGS HOOGTEPUNTE

1. Belasting bly die regering se hoof bron van inkomste, gevolg deur lenings.
2. Maatskaplike lone, wat gemeenskapsontwikkeling, indiensnemingsprogramme, gesondheid, onderwys en maatskaplike ontwikkeling insluit, is die regering se grootste uitgawes.
3. Maatskaplike toelaes sal in lyn met VPI-inflasie verhoog. Die R350-toelae sal tot 31 Maart 2024 voortduur.
4. Ongeag die lae groei-vooruitsig van 0,9 persent, is die regering tot ekonomiese en maatskaplike ontwikkeling verbind.
5. Die regering neem R254 miljard van Eskom se skuldverpligtinge oor as deel van breër energiesektor-hervormings.
6. Rente-betalings styg steeds, wat uitgawe aan noodsaaklike openbare dienste, soos gesondheid en basiese onderwys, ontnem.

SIEN VOLGENDE
BLADSY

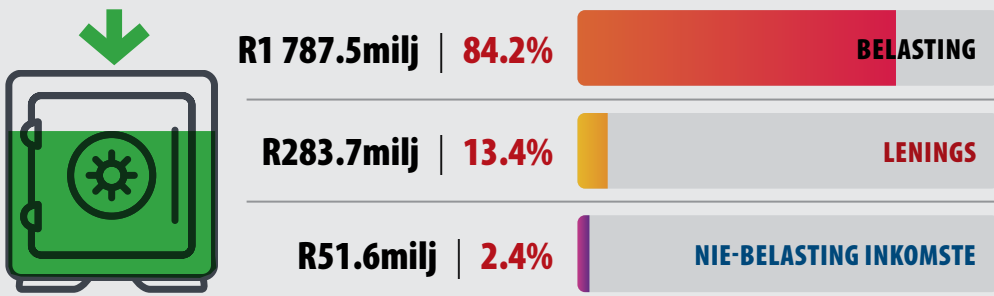
WERKSKEPPING

Die presidensiële indiensnemings-inisiatief het meer as een miljoen korttermyn werke oor die afgelope twee jaar geskep.

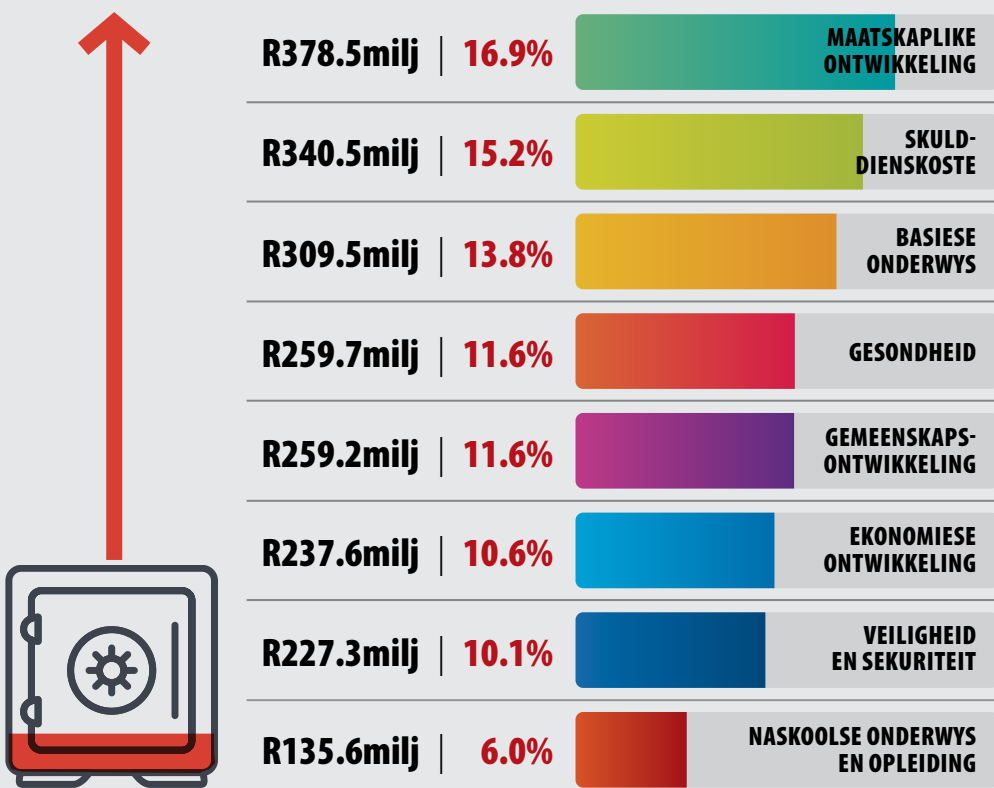
Die volgende groep van 255 000 jong mense sal as skool-assistente by meer as 22 000 skole vanaf 1 Februarie 2023 ingeneem word. Die Maatskaplike Indiensnemingsfonds verskaf werk aan 47 408 deelnemers by 26 vennote, en 50 000 werke sal bygevoeg word. Meer as 45 000 deelnemers het ingeskryf in jeugdiensplasinge, as deel van hierdie inisiatief.

1 STAATSRONNE VAN INKOMSTE IN 2023/24

2 REGERINGSUITGAWES IN 2023/24

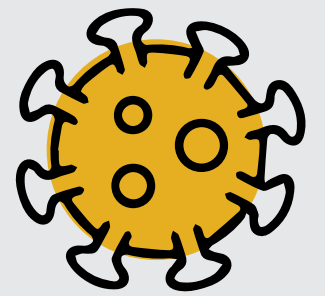

3 MAATSKAPLIKE TOELAES

	2022/23	2023/24
STAAT OUDERDOMSTOELAAG	R1 985	R2 085
STAAT OUDERDOMSTOELAAG OUER AS 75	R2 005	R2 105
OORLOGSVETERANE TOELAAG	R2 005	R2 105
ONGESKIKTHEIDSTOELAAG	R1 985	R2 085
PLEEGSORGTOELAAG	R1 070	R1 125
SORGAFHANKLIKHEIDSTOELAAG	R1 985	R2 085
KINDERONDERHOUDSTOELAAG	R480	R505
HULPTOELAE	R480	R505

19.6 miljoen mense wat maatskaplike toelaes teen Maart 2026 sal ontvang

R36 miljard

word aan COVID-19 maatskaplike verligtings-toelaag toegewys om R350 per maand aan begunstigdes te voorsien

Die Begroting sal die waardes van permanente toelaes in lyn met inflasie laat toeneem.

4 DIE BEGROTING STEUN EKONOMIESE GROEI EN MAATSKAPLIKE ONTWIKKELING

0.9 persent

werklike BBP-groei word in 2023 verwag, voordat dit tot 1.8 persent in 2025 sal verbeter

R3.60 triljoen

word toegewys vir gemeenskaps-ontwikkeling, indiensnemingsprogramme, gesondheid, onderwys en maatskaplike beskerming oor die volgende 3 jaar

R809.4 miljard

word toegewys vir die voorsiening van en gelyke toegang tot gesondheidsorgdienste oor die volgende 3 jaar.

R825.8 miljard

word toegewys vir basiese dienste, behuising en openbare vervoer, ruimte-verandering en stedelike ontwikkeling oor die volgende 3 jaar.

R2.8 miljard

word toegewys aan die Dorp- en Landelike Ondernemersfonds om 120 000 dorp- en landelike ondernemings te ondersteun.

5 ESKOM SE SKULDVERLIGTINGSPROGRAM

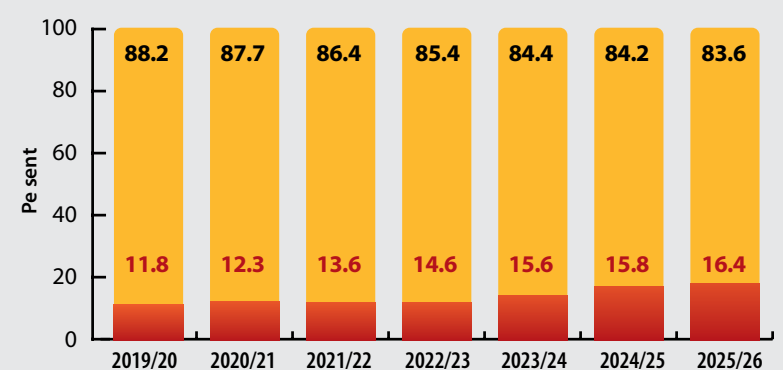

R254 miljard

sal van die Eskom na die regering se balansstaat oorgedra word om die finansiële druk op die nutsmaatskappy te verlig

6 REGERING NIE-RENTE EN RENTEBETALINGS AS DEEL VAN TOTALE UITGAWES

■ Nie-rente spandering* ■ Rente betaling

* Nie-rente uitgawe is die totale spandering deur die regering uitgesluit rente betaal op skuld.

2023 BELASTING- VOORSTELLE

PERSOONLIKE INKOMSTEBELASTING

HOE BEÏNVLOED DIE VERANDERING IN PERSOONLIKE INKOMSTEBELASTING JOU?

Die 2023 Begroting bied belastingverligting deur die persoonlike inkomste belastingvlakke en -kortings aan te pas wat in lyn is met die verwagte inflasiekoers van 4,9 persent. Die bedrag wat 'n individu kan verdien voordat belasting betaalbaar is, word soos volg vir die belastingjaar van 1 Maart 2023 tot 29 Februarie 2024 aangepas:

BELASTINGDREMPELS	BELASTINGJAAR: 2022/23	BELASTINGJAAR: 2023/24
Onder die ouderdom van 65	R91 250	R95 750
Ouderdom 65 tot 74	R141 250	R148 217
Ouderdom 75 en ouer	R157 900	R165 689

Hierdie drempels is die gevolg van nuwe belastingkortings:

BELASTINGKORTINGS	BELASTINGJAAR: 2022/23	BELASTINGJAAR: 2023/24
Primêr (alle individue)	R16 425	R17 235
Sekondêr (ouderdom 65 en ouer)	R9 000	R9 444
Tersiêr (ouderdom 75 en ouer)	R2 997	R3 145

SONDE BELASTING

TOENAME IN BELASTING OP ALKOHOL EN TABAK

Spesifieke aksynsbelasting op alkoholiese drankprodukte en tabakprodukte sal met 4.9 persent verhoog.

	VERHOOG MET:
Moutbier	10c per 340ml blikkie
Ongefortifiseerde wyn	18c per 750ml bottel
Gefortifiseerde wyn	31c per 750ml bottel
Vonkelwyn	9c per 750ml bottel
Appelbier en alkoholiese vrugte drankies	10c per 340ml blikkie
Sterk drank	R3.90 per 750ml bottel
Sigarette	98c per pakkie van 20
Verhitte tabakstokkies	73c per pakkie van 20
Sigaret tabak	R1.10 per 50g
Pyp tabak	33c per 25g
Sigare	R5.47 per 23g

BELASTINGKOERSE

INKOMSTEBELASTING: AFTREEFONDS EEN BEDRAG VOORDELE

Die koerstabel wat vanaf 1 Maart 2023 van toepassing is, is soos volg:

Belasbare Inkomste (R)	Belastingkoers (R)
R0 - R550 000	0% van belasbare inkomste
R550 001 - R770 000	18% van belasbare inkomste hoër as R550 000
R770 001 - R1 155 000	R39 600 + 27% van belasbare inkomste hoër as R770 000
R1 155 001 en hoër	R143 550 + 36% van belasbare inkomste hoër as R1 155 000

Bron: National Treasury

INKOMSTEBELASTING: AFTREEFONDS EEN BEDRAG ONTTREKKINGVOORDELE

Die koerstabel wat vanaf 1 Maart 2023 van toepassing is, is soos volg:

Belasbare Inkomste (R)	Belastingkoers (R)
R0 - R27 500	0% van belasbare inkomste
R27 501 - R726 000	18% van belasbare inkomste hoër as R27 500
R726 001 - R1 089 000	R125 730 + 27% van belasbare inkomste hoër as R726 000
R1 089 001 en hoër	R223 740 + 36% van belasbare inkomste hoër as R1 089 000

Bron: National Treasury

HEREREGTE

Die regtekoerstabel word met ingang van 1 Maart 2023 aangepas. Die eerste R1,1 miljoen van die waarde van die eiendom wat verkry word, is vrygestel van hereregte. Die nuwe koerstabel is soos volg:

Eiendoms waarde (R)	Belastingkoers (R)
R0 - R1 100 000	0% van eiendoms waarde
R1 100 001 - R1 512 500	3% van eiendoms waarde bo R1 100 000
R1 512 501 - R2 117 500	R12 375 + 6% van eiendoms waarde bo R1 512 500
R2 117 501 - R2 722 500	R48 675 + 8% van eiendoms waarde bo R2 117 500
R2 722 501 - R12 100 000	R97 075 + 11% van eiendoms waarde bo R2 722 500
R12 100 001 en hoër	R1 128 600 + 13% van eiendoms waarde bo R12 100 000

Bron: National Treasury

Scan this QR code for the PDF version of this People's Guide to the Budget

**JOU
MENING
MAAK SAAK**

HET JY DIE PUBLIEK SE GIDS TOT DIE BEGROTING NUTTIG GEVIND?

Ons is deurentyd op die uitkyk vir nuwe maniere om hierdie gids te verbeter en sal dit waardeer indien jy jou terugvoer en voorstelle aan Media@treasury.gov.za kan stuur